

I- RREGULLA SINTAKSORE TE LIDHJES SË FJALËVE NE GJUHËN SHQIPE: SINTAGMAT, LLOJET E TYRE.

Fjalja nuk është një shumë e çfarëdoshme fjalësh. Për lidhjen dhe bashkimin mes tyre, veprojnë rregulla sintaksore universale, por edhe të veçanta për gjuhë të ndryshme. Sintagma është ajo njësi sintaksore që qëndron mes fjalës dhe fjalisë dhe nëpërmjet saj zbulojmë lidhjen hierarkike mes fjalëve duke u bazuar në konceptin e fjalës drejtuese. Kështu, duke u bazuar në kategoritë leksikore, mund të flasim për sintagma foljore, emërore, parafjalore dhe mbiemërore. Kategoritë funksionale, njohin disa lloje të tjera sintagmash.

II. FRAZAT RELATIVE TË SHQIPES PARË NË KËNDVËSHTRIMIN GJENERATIVIST.

Frazat relative janë një lloj i veçantë i frazave të përbëra, të cilat kanë në themel të tyre zhvendosjen e një fjale apo sintagme nga një pozicion argumentor i fjalisë së varur drejt një pozicioni joargumentor të fjalisë drejtuese. Kjo bëhet e qartë nga valenca e foljeve të dy fjalive. Dy llojet kryesore të fjalive relative, ato kufizuese (*Libri që lexova, më pëlqeu*) dhe shtuese (*Blerta, që është një vajzë e zellshme, e lexoi librin*) dallojnë vetëm në rrafshin logjik, ndërsa në rrafshin strukturor, ato paraqesin të njëjtat veçori. Ndryshe qëndron puna me frazat relative të lira të tipit: *Kush punon gëzon*.